אאאבאגאדאהאואזאחאטאיאךאכאלאםאמאןאנאסאעאףאפאץאצאקאראשאתא באבבבגבדבהבובזבחבטביבךבכבלבסבמבןבנבסבעבףבפבץבצבקברבשבתב גאגבגגגדגהגוגזגחגטגיגדגכגלגםגמגןגנגסגעגףגפגץגצגקגרגשגתג דאדבדגדדדהדודזדחדטדידדדכדלדםדמדןדנדסדעדףדפדץדצדקדרדשדתד האהבהגהדהההוהזהחהטהיהךהכהלהםהמהןהנהסהעהףהפהץהצהקהרהשהתה ואובוגודוהוווזוחוטויודוכולוםומוןונוסועוףופוץוצוקורושותו זאזבזגזדזהזוזזזחזטזיזךזכזלזםזמזןזנזסזעזףזפזץזצזקזרזשזתז תאחבחגחדחהחווזיחחחטחיחדחכחלחםחמחןותנחסחעחווחפחץחצחקחרחשחתח טאטבטגטדטהטוטזטחטטטיטדטכטלטםטמטןטנטסטעטףטפטץטצטקטרטשטתט יאיביגידיהיויזיחיטייידיכיליםימיןיניסיעיףיפיץיציקירישיתי דאדבדגדדדהדודידחדטדידדדכדלדםדמדודנדסדעדפדצדצדקדרדשדתד כאכבכגכדכהכוכזכחכטכיכךכככלכםכמכןכנכסכעכףכפכץכצכקכרכשכתכ לאלבלגלדלהלולזלחלטלילדלכלללםלמלןלנלסלעלףלפלץלצלקלרלשלתל םאסבסגסדסהסוסזסחסטסיסךסכסלסססמסןסנסססעסףספסץסצסקסרסשסתם מאמבמגמדמהמומזמחמטמימךמכמלמםמממןמנמסמעמףמפמץמצמקמרמשמתמ ואובוגודוהוווזוחוטויודוכולוםומווונוסועוףופוצוקורושותו נאנבנגנדנהנונזנחנטנינךנכנלנםנמנןנננסנענףנפנץנצנקנרנשנתנ סאסבסגסדסהסוסזסחסטסיסןסכסלסםסמסןסנסססעסףספסץסצסקסרסשסתס עאעבעגעדעהעועזעחעטעיעדעכעלעםעמעןענעסעעעףעפעץעצעקערעשעתע ףאףבףגףדףהףוףזףחףטףיףדףכףלףםףמףוףנףסףעףףפףץףצףקףרףשףתף פאפבפגפדפהפופזפחפטפיפךפכפלפספמפןפנפספעפףפפפץפצפקפרפשפתפ ץאץבץגץדץהץוץזץחץטץיץדץכץלץםץמץןץנץסץעץףץפץץץצץקץרץשץתץ צאצבצגצדצהצוצזצחצטציצךצכצלצםצמצןצנצסצעצףצפצץצצצקצרצשצתצ ηκητοριστορία το συσταστορία το συσταστορία το συσταστορία το συσταστορία το συσταστορία το συσταστορία το συσ רארברגרדרהרורזרחרטרירדרכרלרםרמרןרנרסרערףרפרץרצרקרררשרתר שאשבשגשדשהשושזשחשטשישךשכשלשםשמשןשנשסשעשףשפשץשצשקשרשששתש תאתבתגתדתהתותזתחתטתיתךתכתלתםתמתןתנתסתעתףתפתץתצתקתרתשתתת

> Hebrew height figures 1234567890 אלו ספרות בגובה העברית Latin height figures 1234567890 ואלו ספרות בגובה הלטינית

"כל ימי - כך מספר בנימין השלישי בעצמו - כל ימי נתגדלתי בק"ק בטלון, דמתקריא טונוידיבקה, בה היתה הור־ תי ולידתי, בה למדתי ודעה קניתי, ובה נשאתי, למזל־טוב, את זוגתי הצנועה מרת זלדה תחיה." בטלון היא עיר קטנה באחד המקומות הנשכחים מרגל אדם, ודבר אין לה כמעט עם הישוב, וכשיזדמן לשם פעמים אחד מעוב־ רי־דרך, משגיחים לו מן החלונות ומציצים מן החרכים, משתוממים ומשתאים: מי הוא זה ומאין זה, מה לו פה ומי לו פה, ולמה נתכוון בביאתו? מפני שביאה בעלמא בלא כלום אי אפשר, וכי לחנם נושא אדם את רגליו והולך ובא על לא דבר! מסתמא יש דברים בגו, ואין המקרה הזה אומר אלא דרשני - הבה נתחכמה לו!... והנה המוד לה וקול דברים ובטלונים נאספים - זה בא בחכמתו וזה בבקיאותו בהויות־העולם, ולהשערות וסברות אין קץ. ישישים עומדים ומספרים לדוגמא מעשה בפלוני ופלוני שנזדמנו לקק״ם בשנת כך וכך. מנבלים את פיהם במי־ לי־דבדיחותא, שהשתיקה יפה להן. הגברים מחזיקים איש בפאת־זקנו ומשחקים; זקנות עושות עצמן כועסות וגוערות בהלצנים בנזיפה וגיחוך כאחד; נשים צעירות משפילות ראשן, יד לפה ושוחקות בתרועה. השיחה בענין זה מתגלגלת מבית לבית, ככדור של שלג, ובדרך הלוכה היא מתגדלת יותר ויותר עד שהיא מתגלגלת ובאה ללשכת אחורי התנור בבית־המדרש, לאותו מקום שהוא מקלט לכל מיני שיחות וסודות בעסקי משפחה, במילי־דשמיא ובמילי־דעלמא - בעניני המדינות, בשומת עשרו של קורח ורכושו של רוטשילד ושאר הנגידים המפורסמים, ובס־ פורי־מעשיות על עשרת השבטים ועל ״היהודים האדמונים״ וכיוצא בהם - ושם יעיין בהם ועד מיוחד של בטלנים יהודים בעלי־צורה, שמפקירים נשיהם ובניהם ועוסקים בכל הענינים הללו באמת ואמונה, שלא על מנת לקבל שכר על טרחם ועמלם אפילו פרוטה אחת. מלשכת אותו בית־דין של מטה הענינים הולכים פעמים ועולים לבית־ דין של מעלה על האיצטבא העליונה בבית־המרחץ ונחתכים שם במותב פני העיר ובעלי־הבתים החשובים. התוגר כמעט שלא היה נפגע פעם אחת בישיבה של מעלה זו, ואלמלא פרקליטים אחדים שהיו לו שם אותה שעה מי יודע מה היה בסופו, ורוטשילד העלוב אף הוא כמעט שלא הפסיד בענין רע ממון הרבה, כדי עשרה או עשרים מיליון, ונעשה נס ונתגברה החמימות על האיצטבא העליונה בהיסח־הדעת והיתה שעת רצון לזכות אותו בריווח מרובה של אלפי־אלפים אדומים בבת־אחת!

ובעצמם בני העיר בטלון רובם ככלם אביונים גדולים וקבצנים נוראים, לא עליכם, אבל הכל מודים שהם אביונים שמחים, קבצנים טובי־לב, ובעלי־בטחון משונים. כשאתה שואל את הבטלוני: רבי יהודי, במה אתה עוסק וממה אתה ניזון? הוא עומד מבולבל ואינו יודע מה להשיב. ולאחר שנתישבה דעתו עליו הוא משיב לך בגמגום כהאי לישנא:

- ניזון, ממה אני ניזון, למשל? הבל הבלים! יש אלהים, אומר אני לך, למשל, היושב וזן את כל בריותיו בטובו הגדול. מזון לא חסר ואל יחסר לנו, אומר אני לך, למשל.
 - אף על פי כן עסקך במה? איזו אומנות או פרנסה מן הפרנסות בידיך?
- יהי שם ה' מבורך. אני, כשם שאני לפניך בקומתי וצביוני, למשל, מתנה טובה יש לי מאת השם יתברך: פרקי נאה וקולי נעים! והריני עובר לפני התבה ומתפלל מוספים בימים הנוראים באחת העירות בסביבה זו. מוהל אומן אני ונוקד מצות, שאין דוגמתי בעולם, ופעמים מזווג זווגים אני, גם אחוזת־עולם לי כמו שאתה רואה אותי, למשל מקום לשבתי בבית הכנסת. אגב יש עמי בביתי יהא נא הדבר כמוס עמנו מעט משקה, למשל, י"ש למכירה, שממשיך לי שפע פורתא, גם עז חולבת לי, אל תשלט בה עינא בישא, ואף היא תשפיע לי מעט מדדיה, וגם יש גואל קרוב לי בסביבה זו, איש אמיד ואדם חשוב, ואף הוא חונן ונותן, באונס או ברצון, וחוזר ונותן בשעת הדחק. וחוץ לזה אני אומר לך, למשל, הבורא יתברך שמו הוא אב הרחמים וישראל רחמנים בני רחמנים, אומר אני לך, למשל, ומה יתאונן אדם חי?...

אף על זה ראויים הבטלונים לשבח, שהם שמחים בחלקם ואינם מן המהדרין כל כך באכילה ובהלבשה. אפילו אם הקפוטה של שבת, למשל, קרועה ומדולדלת ושוליה מזוהמים בטיט - אין חוששין לכך, העיקר שהיא בגד משי ומבהקת, ואם היא נעשית ככברה קרעים־קרעים בכמה מקומות והעור מציץ בהם, מה איכפת לנו, ולמאי נפקא מינה? מי פתי יעמד ויסתכל בזה? ולא יהא זה כ״פיאַעטס״ – במה גרע כחו של עור־הגוף מעקבות מגולין, וכי תפוח־עקבו של אדם לאו עור ובשר הוא? פת קיבר ותבשיל של גריסין למי שיש לו - סעודה מספקת וטובה היא, ואין צורך לומר "חלה" של סולת נקיה עם צלי "רוסילפלייש" בערב־שבת, למי שזוכה לכך, זהו ודאי מאכל מלכים, שאין בעולם יפה ממנו. וכשאתה עומד לפניהם ומספר, למשל, בשאר מטעמים ומיני מזונות, מלבד דגים ורוטב וצלי־קדירה ולפת, הרי דבריך נראים להם תמוהים ומשונים, וכל אחד מלגלג ואומר בדברי־חידודין כאלו אתה שוטה ומשטה בהם בדברי־הבאי - עורבא פרח, שכוי פרח באויר והטיל ביצה! חרוב שניטל לברכה בחמשה עשר בשבט, זהו אצלם המשובח בפירות הארץ, שאין כיוצא בו. כיון שרואים אותו - זכר ארץ־ישראל לפניהם בא, מסתכלים ומסתכלים בו ונאנחים, עיניהם ליה ואומרים: הוי, ותוליכנו, אבינו אב הרחמן, קוממיות - קוממיות בכל דקדוקיה וכונותיה, לארצנו - שהחרובין מאכל עזים שם... ומעשה אדם מישראל, שהביא פעם אחת למקוד מנו תמר, ויהי לפלא, והיו כל בני העיר, למקטנם ועד גדולם, רצים לראותו. נטלו את החומש והראו בו באצבע, שהתמר, תמר זה, כתוב בתורה! אטו מילתא זוטרתא היא, זה התמר הרי הוא מארץ־ישראל!... הביטו לו וארץ־ישראל נצנצה במחזה לנגד פניהם: הנה עוברים את הירדן! הנה מערת המכפלה! הנה קבר רחל אמנו! הנה כותל־מערבי! הנה טובלים ושולקים ביצים בחמי־טבריא! הנה עולים על הר־הזיתים, אוכלים חרובים ותמרים עד בלי די, ונותנים לתוך הכלים מלא חפנים מעפר הארץ!... אוי, אוי, היו נאנחים, ועיניהם מקור דמעה.

ְנַיְהִי הַיּוֹם וַיִּשְׁכַּב שְׁלֹמֹה תַּחַת תְּאָנָה בְנֵנּוֹ, לָנוּם אֶת־תְּנוֹמֶת הַצְּהָרִים, וּשְׁנִי וּוֹמְנַפְּנְפִים בִּמְנִיפוֹת, לְהָשִׁיב מֵעֶלָיו אֶת־הַזְּבוּבִים. וַיְהִי אַךְ גָאֶחְזוּ שְׁמוּרוֹת אֵינִי הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲבֹר דְּבוֹרָה מְטְרָאֲשׁוֹתָיו וּמְנַפְּנְפִים בִּמְנִיפוֹת, לְהָלִי אֶת־הַזְּבוּבִים. וַיְּהִי אַךְ הָמֶלֶךְ וַתַּעַקְצְהוּ. וַיִּיקַץ שְׁלֹמֹה וַיִּתַּר מִמְּקוֹמוֹ. וַיְבַקֵּשׁ שְׁלֹמֹה וַזִּיתַר אַפּוֹ. כִּי חַד הַכְּאֵב מְאֹד - כְּפִי הַמֵּאֲכֶלֶת! וְנַם אַפּוֹ בָצֵק וַיָּאְדַּם כְּרמוֹן. וַיְבַקֵּשׁ שְׁלֹמֹה וַוֹּעֲלֶם. נְיִבְּקְשׁ שְׁלֹמֹה הַבָּיְלִיםְר בִּזְדוֹנָה; וַיְחַבּשׁ וִיְמַשִּשׁ - וְאֵינֶנֶה, כִּי עַד כֹּה ועַד כֹּה וְהַפּוֹקֶעָת נְמְלְטָה עַל נַפְשָּׁה וֹנִבְלָם. עִּבְבֹּל הַבְּקְבוֹן הְפָּל־הַבְּלִית הַמְּלְבָּל לְרָב, עֵד הֵיוֹתוֹ כְקשׁוּא. וַיִּזְעף לֵב הַמֶּלֶךְ בְּקְבוֹ וְכָל־פְּנָיו הָפְּכוּ חֹצְעָלִם. עְבָּלְהוֹעָלְם. בְּמֶלֶתוֹ לְּבָבְיתוֹשְׁים וְאֶת־כָּל־הַבְּקוֹנֵת הָדְּבוֹרִים וְבֶּלְ-הַבְּלֹית הָדְּפֹלְהוֹתְיהָם וְאֶת־כָּל־הַבְּקוֹת הַדְּקוֹת חְהַדְּקוֹת מְן הַדְּקוֹת אֲשֶר בְּנֵל וֹאֲשֶר בְּכַל־סְבִיבוֹת וְבָּקְרוֹת הָבְּקוֹת הְבָּקוֹת וְבָּלְּחוֹת מְן הַדְּקוֹת אֲשֶר בְּנֵנוֹ וּאֲשֶר בְּנֵל וֹאשֶר בְּנָל־־הְבִינוֹת הָשְּלִיוֹ הָבְּקוֹת הְבָּקוֹת הְבָּקוֹת הְבָּקוֹת וְבָּלְרוֹת וְבָּלְיוֹ בְּמְלְבִים וְבְּלִיתוֹ מְבְלִיתוֹת מְחֲנִית בְּבְלּהְעִים וְכָּלְם הְזִבְילְב, הְבָּלְהוֹים לְבְלָב שׁוֹקְקִים, מִשְׁבָּית בְּמִיבּים לְבְיְתוֹים, נְשְּבְּתוֹ בְּבָּבְיוֹ בְּבְּלִיתוֹ מְבְּלְבִי בְּהוֹלִית וְבְבָּלְי בְּבְּבוֹי הְבְּעִר בְּנִי הַבְּקִינִיהם וְבְּלְרֹב וּעְבְּרוֹנִיתְ הָבְּי בְּבְּלִיתוּ בְּבָּלְם בְּנִילִם בְּבְּלְבְים בְּהוּלִית וְנְלְבִים בְּהוֹלִית בְּבְיבְים בְּבְּלְיבִית וְלְשְבְּיב בְּבְלּיתוֹם בְּבְבְיבוֹים בְּבְיבְים בְּבְבְיבִּים בְּבְּבְיבְיבוֹי בְּבְבְּבְיבוֹי בְּבְיבְשְׁיבְים בְּבְיבוּבְבּים בְּבְּבְבְיים בְּבְּבְיבוֹים בְּבְבּיל הְבּבּבוּית בְּבְיבְיבוּם בְּבְּבְיבְיבוּבְבּיל בְּבְּבְיבְיבוּם בְּבְּבְבוּבְיבּבְים בְּבְּבְבוּים בְּבְּבְים בְּבְּבְיבְיבוּם בְּבִּבְיבְים בְּבְבְבּבְבוּים בְּבְבְיים בְּבְבְיבְּבוּם בְּבְבְיבְבְיבְבְיבְיבו

ּוְהַמֶּלֶדְ בַּחַרוֹת אַפּוֹ רָקַע בְּרֶגֶל וַיִּקְרָא:

״ַנִס!״

וְדִמְמַת אֱלֹהִים נָפְלָה פִתְּאם בְּכָל־הַמַחֲנוֹת. אֵין נוֹדֵד כָּנָף וּמְזַמְזֵם. אָז הִכִּירוּ וַיֵּדְעוּ כֻלָּם כִּי אָכֵן גָּדוֹל וְעָצוּם הָאַף, עָצוּם וְרַב עַד מָאד.

ּוְאַף הַמֶּלֶךְ פָּשָּׁה בִּינָתַים הוֹסֵף וּפָשֹׁה וַיְהִי כְּנֹאד מְמֻלֶּא עַד שֹּפָתוֹ חַדוּדֵי זְכוּכִית וּמְחָטִים דַּקִּים וְלוֹהֲטִים הַבּּוֹקְעִים לָצֵאת. וַיִּצְעַק הַמֶּלֶךְ בִּכְאֵבוֹ וּבַחֲמַת אַפּוֹ הַבּוֹעֵר:

״מִי בָכֶם בֶּן הַבְּלִיַעל אוֹ בַּת נַעֲוַת הִמַּרְדּוּת אֲשֶׁר מְלָאוֹ לִבּוֹ, אוֹ מְלָאָה לִבָּהּ, לַעֲשׁוֹת לַמֶּלֶדְ כֹּה!״

ּוֹבֶאֱמוֹר הַמֶּלֶךְ ״כֹּה!״ וַיַּגַּע בֹּהֶן יָדוֹ אֶל הַנֹאד, כְּמַרְאֶה בְאֶצְבַּע: רְאוּ, מָה עֹוַלַלְתֶּם לַמֶּלֶךְ!

ֶרֶגַע הֶחֱרִישׁוּ הַדְּבוֹרִים, כִּי נִדְהַמוּ מְאֹד מִפַּחד הַמֶּלֶךְ וְגַעֲרֶתוֹ; וְאוּלָם בָּרֶגַע הַשֵּנִי הִתְּאוֹשְׁשוּ מְעַט, וַתַּעֲבֹר הֶמְיָה חֲרִישִׁית מִמַּחֲנֶה אֶל מַחֲנֶה, הֶמְיַת מְבוּכָה וְתִמְהוֹן לֵבָב; הוֹי, הוֹי, מִי וָמִי עֻשָּׁה אֶת הַתּוֹעַבָּה? מִי הוּא זְ־זְּ־זֶה וְאֵי־זְ־ זְ־זֵה הוּא?

ּוְעַד הֵם מְזַמְזְמִים חֶרֶש וּדְבוֹרָה קְטַנָּה הִתְנַשְּׁאָה מִקֶּרֶב הַמַּחֲנֶה, וַתִּישַׁר וַתָּעָף עַד לִפְנֵי הַמֶּלֶדְ וַתַּעֲמֹד וַתֹּאמֵר: ״הִנְנִי בְיָדְדְ, אֲדוֹנִי הַמֶּלֶדְ! אָלֹכִי הַחוֹטֵאת!״

״אַתְּ?! – נָהַם שְׁלֹמֹה כַכְּפִיר וְאַפּוֹ כְּלַפִּיד יִבְעָר – עַל אַף הַמֶּלֶדְ? וְלֹא יָגֹרְתְּ מִפְּנֵי הָאַף?״

״אַל בְּאַף, אֲדוֹנִי הַמֶּלֶדְ! חָלִיָּלה לְבַת אֲמָתְדְּ מִפְּגֹע בְּזָדוֹן בְּאַף מְשִׁיחַ יְיָ, כִּי רַק מֵאנֶלֶת וִּמִבְּלִי דַעַת. וַאֲנִי דְבוֹרָה קְטַנָּה וְרַכָּה, יָמֵי מִסְפָּר, וּסְכָלָה, סְכָלָה אֲנִי מְאֹד. לֹא לָמַדְתִּי עוֹד דַּעַת לְהַבְּחִין בֵּין אַף לְצָרְח וּבִין אַף לְאַף. וְאַף כִּי אַף אֲדוֹנִי הַמֶּלֶדְ, אֲשֶׁר רֵיחַ לו כְּשׁוֹשָׁן וּמַרְאֵה לוֹ כְּתַפּוּחַ. הֲתָחָשֵׁב לִדְבוֹרָה בַּת לֹא בִּינוֹת לְחַפָּאת, אִם בְּשׁוּטָהּ אַחֲרֵי עִינֶיהָ חָמְדָה רָגַע אֶחָד בְּלִבָּה אַף נֶּחְדָּר וּמְפֹּאָר כָּזֶה, וַתַּעִט אֵלָיו לָמֹץ מִמֶּנּוּ קֹרֶט צוּף?״

בְּחֹמֶץ פְּנֵי הַמֶּלֶדְ נִגְלוּ כֹּה וָכֹה שְׁנַיִּם שְׁלֹשָׁה צִחְצוּחֵי דְבַש וַחֲצִי רֶגַע נִדְמָה כִּי בְאֶחָד מִן הַקְּמָטִים הַדַּקִים אֲשֶׁר מִסְּבִיב לְזָוִיוֹת שְׂפָתָיו כְּאִלוּ חָתְרָה לַעֲלוֹת גַּם בַּת־בַּת־שְׁחוֹק כָּל־שֶׁהִיא. אֵין זֹאת כִּי אִם יָשְׁרָה בַּת־הַדְּבוֹרָה הֶחָרוּצָה בְּעֵינֵי הַמֶּלֶדְ. וְאוּלֶם הַמֶּלֶדְ זָכַר כְּרָגַע אֶת־עֻזוּז אַפּוֹ וַיִּרְעַם פְּנָיו וַיֹּאמֵר:

״וּמַה בְפִידְ עוֹד, הַפּוֹחֶזֶת? רוֹאֶה אֲנִי כִּי שְּׁפָתֵדְ אִתָּדְ. אֵין זֹאת כִּי אִם לָקַחַתְּ אֶת־לְשׁוֹנֵדְ מִזְּקֶנְתֵּדְ אֵשֶׁת לַפִּידוֹת, מְנוּחָתָה כַּבוֹד.״

וְהַדְבוֹרָה הוֹסִיפָּה אֹמֶץ וַתְּדַבֵּר:

״ְלָלּוּ יְהִי כִּי חָטָאתִי, הַאֵּין תִּפְאֶרֶת מְלָכִים נְשֹׁא פֶשַׁע? תִּקְטַן וְתִּצְעַר נָא אֵפוֹא הַיּוֹם הַזֶּה בְּעִיגִי הַמֶּלֶדְ גַּם חַפַּאת בַּת אֲמָתְדְ הַדַּלָּה כִּקְטֹן שִׁכְלָה וּּכְצְעֹר יָמֶיהָ וְהַאֲרַכְתָּ לָהּ אֶת־אַפְּדְ אַדְ הַפּּעַם. וּמִי יוֹדֵע אִם לֹא יָבֹא יוֹם וּמָצָא אֲדוֹנִי הַמֶּלֶדְ חֵפֶץ וּמוֹעִיל גַּם בִּקְטַנַּת אֶרֶץ כָּמוֹנִי וַהֲשִׁיבוֹתִי גְמוּל לַאֲדוֹנִי הַמֶּלֶדְ.״

עוד הַדָּבָר בְּפִי הַמֶּלֶךְ וְהַדְּבוֹרָה הַקְּטַנָּה פָּרְשָׂה כְּנָפַיִם וְאֵינֶנָּה.

ּוְאוּלָם הַפֶּלֶדְ כַּאֲשֶׁר הֵחֵל לִצְחוֹק, צָחוֹק צָחַק עַד אֵין כֹּחַ, וַיּתְנוֹדֵד כְּלוּלָב בְּיַד מְנַעְנְעוֹ מֵרֹב צְחוֹק, וּבְתִּתּוֹ יָדָיו עַל חֵלֶצֵיו קָרָא:

״הוֹי, הוֹי, סַמְּכוּנִי בָּאֲשִׁישׁוֹת! רַפְּדוּנִי בַּתַּפּוּחִים! הַשְּׁמַעְתֶּם? הִיא תָּשִׁיב גְמוּל לַמֶּלֶדְ!...״

ָרָטוֹב לֵב הַמֶּלֶך בִּצְחוֹקוֹ, וַיּשָּׁא גַם לְכָל־הַדְּבוֹרִים בַּצְבוּר הַדְּבוֹרָה הַקְּטַנָּה בַּת הַחַיִּל וַיְּשַּלְּחֵן מֵעָלָיו בְּשָׁלוֹם. וְהַמֶּלֶךְ מָרַח בַּצְצַת הָרוֹפְאִים עַל אַפּוֹ אֶת־אֲשֶׁר מָרַח, וַיִּרֶפֵּא, וַיָּשָׁב אַפּוֹ וַיְהִי כְּבָרְאשׁוֹנָה. וּבְרֹב הַיָּמִים וְלֹא זָכַר הַמֶּלֶך אֶת־בַּת הַדְּבוֹרִים וַיִּשְׁכָּחָנָה.

David Hofshi Medium

אאאבאגאדאהאואזאחאטאיאךאכאלאםאמאןאנאסאעאףאפאץאצאקאראשאתא באבבבגבדבהבובזבחבטביבךבכבלבםבמבןבנבסבעבףבפבץבצבקברבשבתב גאגבגגגדגהגוגזגחגטגיגדגכגלגםגמגןגנגסגעגףגפגץגצגקגרגשגתג דאדבדגדדדהדודזדחדטדידןדכדלדםדמדןדנדסדעדףדפדץדצדקדרדשדתד האהבהגהדהההוהזהחהטהיהךהכהלהםהמהןהנהסהעהףהפהץהצהקהרהשהתה ואובוגודוהוווזוחוטויודוכולוםומוןונוסועוףופוץוצוקורושותו זאזבזגזדזהזוזזזחזטזיזךזכזלזםזמזןזנזסזעזףזפזץזצזקזרזשזתז חאחבחגחדההחוחזהחחטחיהדחכחלהםחמהןותנחסחעהוףחפחץהצחקחרהשחתה טאטבטגטדטהטוטזטחטטטיטדטכטלטםטמטןטנטסטעטףטפטץטצטקטרטשטתט יאיביגידיהיויזיחיטייידיכיליםימיןיניסיעיףיפיץיציקירישיתי דאדבדגדדדהדודזדחדטדידדדכדלדםדמדודנדסדעדףדפדץדצדקדרדשדתד כאכבכגכדכהכוכזכחכטכיכךכככלכםכמכןכנכסכעכףכפכץכצכקכרכשכתכ לאלבלגלדלהלולזלחלטלילדלכלללםלמלןלנלסלעלףלפלץלצלקלרלשלתל מאמבמגמדמהמומזמחמטמים דמכמלמם ממון מנמס מעמף מפטימק מרמש מתמ מאמבמגמדמהמומזמחמטמימךמכמלמםמממןמנמסמעמףמפמץמצמקמרמשמתמ ואובוגודוהוווזוחוטויודוכולוםומווונוסועוףופוץוצוקורושותו נאנבנגנדנהנונזנחנטנינךנכנלנםנמנןנננסנענףנפנץנצנקנרנשנתנ סאסבסגסדסהסוסזסחסטסיסךסכסלסםסמסןסנסססעסףספסץסצסקסרסשסתס עאעבעגעדעהעועזעחעטעיעדעכעלעםעמעןענעסעעעףעפעץעצעקערעשעתע ףאףבףגףדףהףוףזףחףטףיףדףכףלףםףמףוףנףסףעףףפףץףצףקףרףשףתף פאפבפגפדפהפופזפחפטפיפדפכפלפספמפןפנפספעפףפפפץפצפקפרפשפתפ ץאאָבץגץדץהץווּזזאַחץטאַיץדאַכאַלאָםץמאַוןינאָסאָעץףיְפּאָץצאָקאָרץשאַתץ צאצבצגצדצהצוצזצחצטציצךצכצלצםצמצןצנצסצעצףצפצץצצצקצרצשצתצ קאקבקגקדקהקוקזקחקטקיקדקכקלקםקמקןקנקסקעקףקפקץקצקקקרקשקתק רארברגרדרהרורזרחרטרירדרכרלרםרמרןרנרסרערףרפרץרצרקרררשרתר שאשבשגשדשהשושזשחשטשישךשכשלשםשמשןשנשסשעשףשפשץשצשקשרשששתש תאתבתגתדתהתותזתחתטתיתדתכתלתםתמתותנתסתעתףתפתץתצתקתרתשתתת

> Hebrew height figures 1234567890 אלו ספרות בגובה העברית Latin height figures 1234567890 ואלו ספרות בגובה הלטינית

״כל ימי - כך מספר בנימין השלישי בעצמו - כל ימי נתגדלתי בק״ק בטלון, דמתקריא טונוידיבקה, בה היתה הורתי ולידתי, בה למדתי ודעה קניתי, ובה נשאתי, למזל־טוב, את זוגתי הצנועה מרת זלדה תחיה." בטלון היא עיר קטנה באחד המקומות הנשכחים מרגל אדם, ודבר אין לה כמעט עם הישוב, וכשיזדמן לשם פעמים אחד מעוברי־דרך, משגיחים לו מן החלונות ומציצים מן החרכים, משתוממים ומשתאים: מי הוא זה ומאין זה, מה לו פה ומי לו פה, ולמה נתכוון בביאתו? מפני שביאה בעלמא בלא כלום אי אפשר, וכי לחנם נושא אדם את רגליו והולך ובא על לא דבר! מסתמא יש דברים בגו, ואין המקרה הזה אומר אלא דרשני - הבה נתחכמה לו!... והנה המולה וקול דברים ובטלונים נאספים - זה בא בחכמתו וזה בבקיאותו בהויות־העולם, ולהשערות וסברות אין קץ. ישישים עומדים ומספרים לדוגמא מעשה בפלוני ופלוני שנזדמנו לקק״ם בשנת כך וכך. מנבלים את פיהם במילי־דבדיחותא, שהשתיקה יפה להן. הגברים מחזיקים איש בפאת־זקנו ומשחקים; זקנות עושות עצמן כועסות וגוערות בהלצנים בנזיפה וגיחוך כאחד; נשים צעירות משפילות ראשן, יד לפה ושוחקות בתרועה. השיחה בענין זה מתגלגלת מבית לבית, ככדור של שלג, ובדרך הלוכה היא מתגדלת יותר ויותר עד שהיא מתגלגלת ובאה ללשכת אחורי התנור בבית־המדרש, לאותו מקום שהוא מקלט לכל מיני שיחות וסודות בעסקי משפחה, במילי־דשמיא ובמילי־דעלמא - בעניני המדינות, בשומת עשרו של קורח ורכושו של רוטשילד ושאר הנגידים המפורסמים, ובס־ פורי־מעשיות על עשרת השבטים ועל "היהודים האדמונים" וכיוצא בהם - ושם יעיין בהם ועד מיוחד של בטלנים יהודים בעלי־צורה, שמפקירים נשיהם ובניהם ועוסקים בכל הענינים הללו באמת ואמונה, שלא על מנת לקבל שכר על טרחם ועמלם אפילו פרוטה אחת. מלשכת אותו בית־דין של מטה הענינים הולכים פעמים ועולים לבית־ דין של מעלה על האיצטבא העליונה בבית־המרחץ ונחתכים שם במותב פני העיר ובעלי־הבתים החשובים. התוגר כמעט שלא היה נפגע פעם אחת בישיבה של מעלה זו, ואלמלא פרקליטים אחדים שהיו לו שם אותה שעה מי יודע מה היה בסופו, ורוטשילד העלוב אף הוא כמעט שלא הפסיד בענין רע ממון הרבה, כדי עשרה או עשרים מיליון, ונעשה נס ונתגברה החמימות על האיצטבא העליונה בהיסח־הדעת והיתה שעת רצון לזכות אותו בריווח מרובה של אלפי־אלפים אדומים בבת־אחת!

ובעצמם בני העיר בטלון רובם ככלם אביונים גדולים וקבצנים נוראים, לא עליכם, אבל הכל מודים שהם אביונים שמחים, קבצנים טובי־לב, ובעלי־בטחון משונים. כשאתה שואל את הבטלוני: רבי יהודי, במה אתה עוסק וממה אתה ניזון? הוא עומד מבולבל ואינו יודע מה להשיב. ולאחר שנתישבה דעתו עליו הוא משיב לך בגמגום כהאי לישנא:

- ניזון, ממה אני ניזון, למשל? הבל הבלים! יש אלהים, אומר אני לך, למשל, היושב וזן את כל בריותיו בטובו הגדול. מזון לא חסר ואל יחסר לנו, אומר אני לך, למשל.
 - אף על פי כן עסקך במה? איזו אומנות או פרנסה מן הפרנסות בידיך?
- יהי שם ה' מבורך. אני, כשם שאני לפניך בקומתי וצביוני, למשל, מתנה טובה יש לי מאת השם יתברך: פרקי נאה וקולי נעים! והריני עובר לפני התבה ומתפלל מוספים בימים הנוראים באחת העירות בסביבה זו. מוהל אומן אני ונוקד מצות, שאין דוגמתי בעולם, ופעמים מזווג זווגים אני, גם אחוזת־עולם לי כמו שאתה רואה אותי, למשל מקום לשבתי בבית הכנסת. אגב יש עמי בביתי יהא נא הדבר כמוס עמנו מעט משקה, למשל, יי"ש למ־כירה, שממשיך לי שפע פורתא, גם עז חולבת לי, אל תשלט בה עינא בישא, ואף היא תשפיע לי מעט מדדיה, וגם יש גואל קרוב לי בסביבה זו, איש אמיד ואדם חשוב, ואף הוא חונן ונותן, באונס או ברצון, וחוזר ונותן בשעת הדחק. וחוץ לזה אני אומר לך, למשל, הבורא יתברך שמו הוא אב הרחמים וישראל רחמנים בני רחמנים, אומר אני לך, למשל, ומה יתאונן אדם חי?...

אף על זה ראויים הבטלונים לשבח, שהם שמחים בחלקם ואינם מן המהדרין כל כך באכילה ובהלבשה. אפילו אם הקפוטה של שבת, למשל, קרועה ומדולדלת ושוליה מזוהמים בטיט - אין חוששין לכך, העיקר שהיא בגד משי ומבהקת, ואם היא נעשית ככברה קרעים־קרעים בכמה מקומות והעור מציץ בהם, מה איכפת לנו, ולמאי נפקא מינה? מי פתי יעמד ויסתכל בזה? ולא יהא זה כ״פיאַעטס״ – במה גרע כחו של עור־הגוף מעקבות מגולין, וכי תפוח־ עקבו של אדם לאו עור ובשר הוא? פת קיבר ותבשיל של גריסין למי שיש לו - סעודה מספקת וטובה היא, ואין צורך לומר "חלה" של סולת נקיה עם צלי "רוסילפלייש" בערב־שבת, למי שזוכה לכך, זהו ודאי מאכל מלכים, שאין בעולם יפה ממנו. וכשאתה עומד לפניהם ומספר, למשל, בשאר מטעמים ומיני מזונות, מלבד דגים ורוטב וצלי־ קדירה ולפת, הרי דבריך נראים להם תמוהים ומשונים, וכל אחד מלגלג ואומר בדברי־חידודין כאלו אתה שוטה ומשטה בהם בדברי־הבאי - עורבא פרח, שכוי פרח באויר והטיל ביצה! חרוב שניטל לברכה בחמשה עשר בשבט, זהו אצלם המשובח בפירות הארץ, שאין כיוצא בו. כיון שרואים אותו - זכר ארץ־ישראל לפניהם בא, מסתכלים ומסתכלים בו ונאנחים, עיניהם ליה ואומרים: הוי, ותוליכנו, אבינו אב הרחמן, קוממיות - קוממיות בכל דקד דוקיה וכונותיה, לארצנו - שהחרובין מאכל עזים שם... ומעשה אדם מישראל, שהביא פעם אחת למקומנו תמר, ויהי לפלא, והיו כל בני העיר, למקטנם ועד גדולם, רצים לראותו. נטלו את החומש והראו בו באצבע, שהתמר, תמר זה, כתוב בתורה! אטו מילתא זוטרתא היא, זה התמר הרי הוא מארץ־ישראל!... הביטו לו - וארץ־ישראל נצנצה במחזה לנגד פניהם: הנה עוברים את הירדן! הנה מערת המכפלה! הנה קבר רחל אמנו! הנה כותל־מערבי! הנה טובלים ושולקים ביצים בחמי־טבריא! הנה עולים על הר־הזיתים, אוכלים חרובים ותמרים עד בלי די, ונות־ נים לתוך הכלים מלא חפנים מעפר הארץ!... אוי, אוי, היו נאנחים, ועיניהם מקור דמעה.

וַיְהִי הַיּוֹם וַיִּשְׁכַּב שְׁלֹמֹה תַּחַת תְּאֵנָה בְגַנּוֹ, לָנוּם אֶת־תְּנוּמַת הַצְּהֲרַיִם, וּשְׁנֵי שׁוֹמְרֵי רֹאשׁוֹ עוֹמְדִים עָלָיו דּוּמָם מְרַאֲשׁוֹתָיו וּמְנַפְּנְפִים בִּמְנִיפּוֹת,לְהָשִׁיב מֵעָלָיו אֶת־הַזְּבוּבִים. וַיְהִי אַדְ נָאֶחְזוּ שְׁמוּרוֹת אֵינִי הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲבֹר דְּבוֹרָה קְטַנָּה מְשׁוֹטֶטֶת, וְהִיא לֹא הִשְׁגִּיחָה בַּמְנִיפּוֹת, וַתִּרֵד וַתִּשֵׁב עַל אַף הַמֶּלֶךְ וַתַּעַקְצֵהוּ. וַיִּיקַץ שְׁלֹמֹה וַיִּתֵּר מִמְקוֹמוֹ. וַיִּדְע אֶת־בָּת אֲשֶׁר נַצְשָּׁה לוֹ, וַיִּחַר אַפּוֹ. כִּי חַד הַכְּאֵב מְאֹד - כְּפִי הַמַּאֲכֶלֶת! וְנָב אַפּוֹ בָצֵק וַיָּאְדַּם כְּרְמוֹן. וַיְבַקֵּש שְׁלֹמֹה אֶת־בַּת הַמֶּרִי לְנַסְּרָה כִּזְדוֹנָה; וַיְחַפֵּשׁ וַיְמַשִּׁשׁ - וְאֵינֶנָה, כִּי עַד כֹּה ועַד כֹּה וְהַפּוֹחֶזֶת נִמְלְטָה עַל נַפְשָּׁה וַתְּעָלֵם. הַאֶּף הַמֶּלֶךְ עוֹדֶנִּוּ תּוֹפֵח וְצָבֶה מֵּרָגַע לְרָגַע, וַיִּפְרֹץ לָרִב, עַד הֶּיוֹתוֹ כְקִשׁוּא. וַיִּזְשֵׁף לֹב הַמֶּלֶךְ בְּקְרְבּוֹ וְכָל־פְנִיוֹ הָפְּכוּ חֹמֶץ.

ְאַף הַמֶּלֶךְ עוֹדֶנוּ תּוֹפֵחַ וְצָבֶה מֵרֶגַע לְרָגַע, וַיִּפְרֹץ לָרֹב, עַד הֱיוֹתוֹ כְקשׁוּא. וַיִּזְעַף לֵב הַמֶּלֶךְ בְּקְרְבּוֹ וְכָל־פָּנָיו הָפְכוּ חֹמֶץ.
אָז יְצַנֶּה הַמֶּלֶךְ בַּחֲמָתוֹ לְהַבְּהִיל אֵלָיו אֶת־כָּל־הַדְּבוֹרִים וְאֶת־כָּל־הַצְּרָעִים וְאֶת־כָּל־הַגִּזִים וְאֶת־כָּל־הַבַּקוֹת הַדַּקוֹת וְהַדַּקוֹת מִן הַדַּקוֹת אֲשֶר בְּנֵנוֹ וּאֲשֶר בְּכָל־סְבִיבוֹתִיו, הַקְּרוֹבִים וְהָרְחוֹקִים.
הַיֵּבְחוּשִׁים וְמֶבֵּירוֹתִיהֶם כָּל־הַדְּבוֹרִים וְכָּלִ־הַצְּרָעִים וְכָּל־הַיַּתּוֹשִׁים וְכָלְ־יָתֶר בְּנֵי הַזַּמְזוּמִים לְמִינֵיהֶם, וַיִּנְהָרוּ
מִאֲשֶרהֵם שְׁם מִקְּרוֹב וּמֵרְחוֹק, וַיֵּרְדוּ אֶל הַמֶּלֶךְ מַחֲנוֹת מַחֲנוֹת, הַמוֹנִים הַמוֹנִים, כְּכוֹכְבֵי הַשְּמֵיִם לָרֹב, מַלְכָּה מֵלְכָּה
מִלְבָּה מְחָנֶה מַחֲנֶה מַחֲנֶה וֹנְגִידוֹ, וְכָלֶם בְּהוּלִים, וְכָלֶם הוֹמִים, וְכָלֶם מְזַמְזְמִים, וְכָלֶם שׁוֹקְקִים, מִשְׁתָּאִים לָדַעַת: מָה
הַדְּבָּר? מַה־זְּ־זֶה וְעַל מַה־זְּ־זָה?

יָהַמֶּלֶדְ בַּחַרוֹת אַפּוֹ רָקַע בְּרֶגֶל וַיִּקְרָא:

״נָס!״

וְדִמְמַת אֱלֹהִים נָפְלָה פִּתְּאֹם בְּכָל־הַמַּחֲנוֹת. אֵין נוֹדֵד כָּנָף וּמְזַמְזֵם. אָז הִכִּירוּ וַיֵּדְעוּ כֻלֶּם כִּי אָכֵן גָּדוֹל וְעָצוּם הָאַף, עָצוּם וְרַב עַד מָאד.

וְאַף הַמֶּלֶךְ פָּשָׁה בִּינָתַים הוֹסֵף וּפָשֹׁה וַיְהִי כְּנֹאד מְמֻלֶּא עַד שֹׁפָתוֹ חַדוּדֵי זְכוּכִית וּמְחָטִים דַּקִּים וְלוֹהֲטִים הַבּּוֹקְעִים לָצֵאת. וַיִּצְעַק הַמֶּלֶךְ בִּכְאָבוֹ וּבַחֲמַת אַפּוֹ הַבּוֹעֵר:

״מִי בָכֶם בֶּן הַבְּלִיַעַל אוֹ בַּת נַעֲוַת הִמַּרְדּוּת אֲשֶׁר מְלָאוֹ לִבּוֹ, אוֹ מְלָאָה לִבָּהּ, לַעֲשׁוֹת לַמֶּלֶךְ כֹּה!״

ּוֹבֶאֱמוֹר הַמֶּלֶךְ ״כֹּה!״ וַיַּגַּע בֹּהֶן יָדוֹ אֶל הַנֹּאד, כְּמַרְאֶה בָאֶצְבַּע: רְאוּ, מָה עֹוַלַלְתֶּם לַמֶּלֶךְ!

ֶרֶגַע הֶחֱרִישׁוּ הַדְּבוֹרִים, כִּי נִדְהֵמוּ מְאֹד מִפַּחד הַמֶּלֶךְ וְגַעַרְתוֹ; וְאוּלָם בָּרָגַע הַשִּנִי הִתְאוֹשְׁשוּ מְעַט, וַתַּעֲבֹר הֶמְיָה חֲרִישִׁית מִמַּחֲנֶה אֶל מַחֲנֶה, הֶמְיַת מְבוּכָה וְתִּמְהוֹן לֵבָב; הוֹי, הוֹי, מִי וָמִי עֲשָׂה אֶת הַתּוֹעַבָה? מִי הוּא זְ־זְּ־זֶה וְאֵי־זְ־זְּ־ זֵה הוּא?

ּוְעַד הֵם מְזַמְזְמִים חֶרֶש וּדְבוֹרָה קְטַנָּה הִתְנַשְּׁאָה מִקֶּרֶב הַמַּחֲנֶה, וַתִּישַׁר וַתָּעָף עַד לִפְנֵי הַמֶּלֶדְּ וַתַּעֲמֹד וַתֹּאמֵר: ״הִנְנִי בְיָדָדְ, אֲדוֹנִי הַמֶּלֶדְ! אָנֹכִי הַחוֹטֵאת!״

״אַתְּ?! – נָהַם שְׁלֹמֹה כַכְּפִיר וְאַפּוֹ כְּלַפִּיד יִבְעָר – עַל אַף הַמֶּלֶדְ? וְלֹא יָגֹרְתְּ מִפְּנֵי הָאַף?״

״אַל בְּאַף, אֲדוֹנִי הַמֶּלֶדְ! חָלִיָלה לְבַת אֲמֶתְדְּ מִפְּגֹעַ בְּזָדוֹן בְּאַף מְשִׁיחַ יְיָ, כִּי רַק מֵאנֶלֶת וִּמְבְּלִי דַעַת. וַאֲנִי דְבוֹרָה קְטַנָּה וְרַכָּה, יָמֵי מִסְפָּר, וּסְכָלָה, סְכָלָה אֲנִי מְאֹד. לֹא לָמַדְתִּי עוֹד דַּעַת לְהַבְחִין בִּין אַף לְפֶרַח וּבִין אַף לְאַף. וְאַף כִּי אַף אֲדוֹנִי הַמֶּלֶדְ, אֲשֶׁר רֵיחַ לו כְּשׁוֹשָׁן וּמַרְאָה לוֹ כְּתַפּוּחַ. הֲתָחָשֵׁב לִדְבוֹרָה בַּת לֹא בִּינוֹת לְחַשָּאת, אִם בְּשׁוּטָהּ אַחֲרֵי עִינֶיהָ חָמְדָה רָגַע אֶחָד בְּלִבָּהּ אַף נֶהְדָּר וּמְפֹּאָר כָּזֶה, וַתַּעַט אֵלָיו לָמֹץ מִמֶּנוּ קֹרֶט צוּף?״

בְּחֹמֶץ פְּנֵי הַמֶּלֶךְ נִגְלוּ כֹּה וָכֹה שְׁנַיִּם שְׁלֹשָׁה צִחְצוּחֵי דְבַש וַחֲצִי רֶגַע נִדְמָה כִּי בְאֶחָד מִן הַקְּמָטִים הַדַּקִים אֲשֶׁר מִסְּבִיב לְזָוִיוֹת שְׂפָתָיו כְּאִלוּ חָתְרָה לַעֲלוֹת גַּם בַּת־בַּת־שְׁחוֹק כָּל־שֶׁהִיא. אֵין זֹאת כִּי אִם יָשְׁרָה בַּת־הַדְּבוֹרָה הֶחָרוּצָה בְּעִינֵי הַמֶּלֶךְ. וְאוּלֶם הַמֶּלֶךְ זָכַר כְּרָגַע אֶת־עֻזּוּז אֵפּוֹ וַיִּרְעַם פָּנָיו וַיֹּאמַר:

״וּמַה בְפִיךְ עוֹד, הַפּוֹחֶזֶת? רוֹאֶה אֲנִי כִּי שְׂפָתֵךְ אִתָּךְ. אֵין זֹאת כִּי אִם לָקַחַתְּ אֶת־לְשׁוֹנֵךְ מִזְקֶנְתֵּךְ אֵשֶׁת לַפִּידוֹת, מְנוּחָתָהּ כַּבוֹד.״

וְהַדְּבוֹרָה הוֹסִיפָּה אֹמֶץ וַתְּדַבֵּר:

״וְלוּ יְהִי כִּי חָטָאתִי, הַאֵּין תִּפְאֶרֶת מְלָכִים נְשֹׁא פֶשַׁע? תִּקְטַן וְתִּצְעַר נָא אֵפּוֹא הַיּוֹם הַזֶּה בְּעִינִי הַמֶּלֶךְ גַּם חַפַּאת בַּת אֲמָתְךְּ הַדַּלֶּה כִּקְטֹן שִּׁכְלָהּ וִּכְצְעֹר יָמֶיהָ וְהַאֲרַכְתָּ לָהּ אֶת־אַפְּךְ אַדְּ הַפּעַם. וֹמִי יוֹדֵע אִם לֹא יָבֹא יוֹם וּמָצָא אֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ הַפֶּץ וֹמוֹעִיל גַּם בִּקְטַנַּת אֶרֶץ כָּמוֹנִי וַהֲשִּׁיבוֹתִי גְמוּל לַאֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ.״

הַדְּבָּרִים הָאֵלֶּה הִצְּהִילוּ כֹה אֶת־לֵב הַמֶּלֶךְ עַד כִּי סָרָה כִמְעַט מֵעָלָיו כל־רוּחוֹ הָרָעָה, וּבְתִתּוֹ קוֹלוֹ בִּשְּׁחוֹק עָנָה וַיֹּאמֵר: ״אִי עַזַּת מֵצַח? הֲבָדְ יִמְצָא הַמֶּלֶךְ חֵפֶץ וּמוֹעִיל? אָם אַתְּ תִּגְמְלִי לוֹ? נוֹסִי כְרָגַע, וְאִם אַיִן...״

עוד הַדָּבָר בְּפִי הַמֶּלֶדְ וְהַדְּבוֹרָה הַקְּטַנָּה פָּרְשָׂה כְּנָפַיִם וְאֵינֶנָה.

וְאוּלֶם הַמֶּלֶךְ כַּאֲשֶׁר הֵחֵל לִצְחוֹק, צָחוֹק צָחַק עַד אֵין כֹּחַ, וַיּתְנוֹדֵד כְּלוּלֶב בְּיַד מְנַעְנְעוֹ מֵרֹב צְחוֹק, וּבְתִתּוֹ יָדָיו עַל חֵלֶצֵיו קַרָא:

״הוֹי, הוֹי, סַמְכוּנִי בָּאֲשִׁישׁוֹת! רַפְּדוּנִי בַּתַּפּוּחִים! הַשְּׁמֵעְתֶּם? הִיא תָּשִׁיב גְּמוּל לַמֶּלֶדְ!...״

וּכְטוֹב לֵב הַמֶּלֶך בִּצְחוֹקוֹ, וַיִּשָּׁא גַם לְכָל־הַדְּבוֹרִים בַּצְבוּר הַדְּבוֹרָה הַקְּטַנָּה בַּת הַחַיִל וַיְּשַלְּחֵן מֵעָלָיו בְּשָׁלוֹם. וְהַמֶּלֶךְ מָרַח בַּצְצַת הָרוֹפְאִים עַל אַפּוֹ אֶת־אֲשֶׁר מָרַח, וַיִּרְפֵּא, וַיָּשָׁב אַפּוֹ וַיְהִי כְּבָרְאשׁוֹנָה. וּבְרֹב הַיָּמִים וְלֹא זָכַר הַמֶּלֶך אֶת־בַּת הַדְּבוֹרִים וַיִּשְׁכָּחֶנָה.

אאאבאגאדאהאואזאחאטאיאךאכאלאסאמאןאנאסאעאףאפאץאצאקאראשאתא באבבבגבדבהבובזבחבטביבדבכבלבםבמבןבנבסבעבףבפבץבצבקברבשבתב גאגבגגגדגהגוגזגחגטגיגדגכגלגםגמגןגנגסגעגףגפגץגצגקגרגשגתג דאדבדגדדדהדודזדחדטדידךדכדלדםדמדןדנדסדעדףדפדץדצדקדרדשדתד האהבהגהדהההוהזהחהטהיהךהכהלהםהמהןהנהסהעהףהפהץהצהקהרהשהתה ואובוגודוהוווזוחוטויודוכולוםומוןונוסועוףופוץוצוקורושותו זאזבזגזדזהזוזזזחזטזיזדזכזלזםזמזןזנזסזעזףופזץזצזקזרזשזתז תאתבת גחדת החות זהת הטחית דת כחלת ם המחות נחסת עתף תפחץ תצחקת החשת תח טאטבטגטדטהטוטזטחטטטיטדטכטלטםטמטןטנטסטעטףטפטץטצטקטרטשטתט יאיביגידיהיויזיחיטייידיכיליםימיןיניסיעיףיפיץיציקירישיתי דאדבדגדדדהדודזדחדטדידדדכדלדםדמדודנדסדעדףדפדץדצדקדרדשדתד כאכבכגכדכהכוכזכחכטכיכךכככלכםכמכןכנכסכעכףכפכץכצכקכרכשכתכ לאלבלגלדלהלולזלחלטלילדלכלללםלמלולנלסלעלףלפלצלצלקלרלשלתל םאם בם גם דם הם ום זם חם טם ים דם כם לם םם מם ום נם סם עם ףם פם ץם צם קם רם שם תם מאמבמגמדמהמומזמחמטמימדמכמלמםממומנמסמעמףמפמץמצמקמרמשמתמ ואובוגודוהוווזוחוטויודוכולוםומווונוסועוףופוץוצוקורושותו נאנבנגנדנהנונזנחנטנינדנכנלנםנמנןנננסנענףנפנץנצנקנרנשנתנ סאסבסגסדסהסוסזסחסטסיסךסכסלסםסמסןסנסססעסףספסץסצסקסרסשסתם עאעבעגעדעהעועזעחעטעיעךעכעלעםעמעןענעסעעעףעפעץעצעקערעשעתע ףאףבףגףדףהףוףזףחףטףיףדףכףלףםףמףוףנףסףעףףפףץףצףקףרףשףתף פאפבפגפדפהפופזפחפטפיפךפכפלפספמפןפנפספעפףפפפץפצפקפרפשפתפ ץאאבאגאדץ האואזאחץטאיאדץ כאלץ פאמאואנאסאעאף אפאאאצאקארץ שאתץ צאצבצגצדצהצוצזצחצטציצדצכצלצםצמצןצנצסצעצףצפצץצצקצרצשצתצ קאקבקגקדקהקוקזקחקטקיקדקכקלקםקמקןקנקסקעקףקפקץקצקקקרקשקתק רארברגרדרהרורזרחרטרירדרכרלרםרמרןרנרסרערףרפרץרצרקררשרתר שאשבשגשדשהשושזשחשטשישךשכשלשםשמשןשנשסשעשףשפשץשצשקשרשששתש תאתבתגתדתהתותזתחתטתיתךתכתלתםתמתותנתסתעתףתפתץתצתקתרתשתתת

> Hebrew height figures 1234567890 אלו ספרות בגובה העברית Latin height figures 1234567890 ואלו ספרות בגובה הלטינית

"כל ימי - כך מספר בנימין השלישי בעצמו - כל ימי נתגדלתי בק"ק בטלון, דמתקריא טונוידיבקה, בה היתה הורתי ולידתי, בה למדתי ודעה קניתי, ובה נשאתי, למזל־טוב, את זוגתי הצנועה מרת זלדה תחיה." בטלון היא עיר קטנה באחד המקומות הנשכחים מרגל אדם, ודבר אין לה כמעט עם הישוב, וכשיזדמן לשם פעמים אחד מעוברי־דרך, משגיחים לו מן החלונות ומציצים מן החרכים, משתוממים ומשתאים: מי הוא זה ומאין זה, מה לו פה ומי לו פה, ולמה נתכוון בביאתו? מפני שביאה בעלמא בלא כלום אי אפשר, וכי לחנם נושא אדם את רגליו והולך ובא על לא דבר! מסתמא יש דברים בגו, ואין המקרה הזה אומר אלא דרשני - הבה נתחכמה לו!... והנה המולה וקול דברים ובטלונים נאספים - זה בא בחכמתו וזה בבקיאותו בהויות־העולם, ולהשערות וסברות אין קץ. ישישים עומדים ומספרים לדוגמא מעשה בפלוני ופלוני שנזדמנו לקק"ם בשנת כך וכך. מנבלים את פיהם במילי־דבדיחותא, שהשתיקה יפה להן. הגברים מחזיקים איש בפאת־זקנו ומשחקים; זקנות עושות עצמן כוע־ סות וגוערות בהלצנים בנזיפה וגיחוך כאחד; נשים צעירות משפילות ראשן, יד לפה ושוחקות בתרועה. השיחה בענין זה מתגלגלת מבית לבית, ככדור של שלג, ובדרך הלוכה היא מתגדלת יותר ויותר עד שהיא מתגלגלת ובאה ללשכת אחורי התנור בבית־המדרש, לאותו מקום שהוא מקלט לכל מיני שיחות וסודות בעסקי משפחה, במילי־ דשמיא ובמילי־דעלמא – בעניני המדינות, בשומת עשרו של קורח ורכושו של רוטשילד ושאר הנגידים המפורס־ מים, ובספורי־מעשיות על עשרת השבטים ועל "היהודים האדמונים" וכיוצא בהם - ושם יעיין בהם ועד מיוחד של בטלנים יהודים בעלי־צורה, שמפקירים נשיהם ובניהם ועוסקים בכל הענינים הללו באמת ואמונה, שלא על מנת לקבל שכר על טרחם ועמלם אפילו פרוטה אחת. מלשכת אותו בית־דין של מטה הענינים הולכים פעמים ועולים לבית־דין של מעלה על האיצטבא העליונה בבית־המרחץ ונחתכים שם במותב פני העיר ובעלי־הבתים החשובים. התוגר כמעט שלא היה נפגע פעם אחת בישיבה של מעלה זו, ואלמלא פרקליטים אחדים שהיו לו שם אותה שעה מי יודע מה היה בסופו, ורוטשילד העלוב אף הוא כמעט שלא הפסיד בענין רע ממון הרבה, כדי עשרה או עשרים מיליון, ונעשה נס ונתגברה החמימות על האיצטבא העליונה בהיסח־הדעת והיתה שעת רצון לזכות אותו בריווח מרובה של אלפי־אלפים אדומים בבת־אחת!

ובעצמם בני העיר בטלון רובם ככלם אביונים גדולים וקבצנים נוראים, לא עליכם, אבל הכל מודים שהם אביונים שמחים, קבצנים טובי־לב, ובעלי־בטחון משונים. כשאתה שואל את הבטלוני: רבי יהודי, במה אתה עוסק וממה אתה ניזון? הוא עומד מבולבל ואינו יודע מה להשיב. ולאחר שנתישבה דעתו עליו הוא משיב לך בגמגום כהאי לישנא:

- ניזון, ממה אני ניזון, למשל? הבל הבלים! יש אלהים, אומר אני לך, למשל, היושב וזן את כל בריותיו בטובו הגדול. מזון לא חסר ואל יחסר לנו, אומר אני לך, למשל.
 - אף על פי כן עסקך במה? איזו אומנות או פרנסה מן הפרנסות בידיך?
- יהי שם ה' מבורך. אני, כשם שאני לפניך בקומתי וצביוני, למשל, מתנה טובה יש לי מאת השם יתברך: פרקי נאה וקולי נעים! והריני עובר לפני התבה ומתפלל מוספים בימים הנוראים באחת העירות בסביבה זו. מוהל אומן אני ונוקד מצות, שאין דוגמתי בעולם, ופעמים מזווג זווגים אני, גם אחוזת־עולם לי כמו שאתה רואה אותי, למשל מקום לשבתי בבית הכנסת. אגב יש עמי בביתי יהא נא הדבר כמוס עמנו מעט משקה, למשל, י"ש למכירה, שממשיך לי שפע פורתא, גם עז חולבת לי, אל תשלט בה עינא בישא, ואף היא תשפיע לי מעט מדדיה, וגם יש גואל קרוב לי בסביבה זו, איש אמיד ואדם חשוב, ואף הוא חונן ונותן, באונס או ברצון, וחוזר ונותן בשעת הדחק. וחוץ לזה אני אומר לך, למשל, הבורא יתברך שמו הוא אב הרחמים וישראל רחמנים בני רחמנים, אומר אני לך, למשל, ומה יתאונן אדם חי!...

אף על זה ראויים הבטלונים לשבח, שהם שמחים בחלקם ואינם מן המהדרין כל כך באכילה ובהלבשה. אפילו אם הקפוטה של שבת, למשל, קרועה ומדולדלת ושוליה מזוהמים בטיט - אין חוששין לכך, העיקר שהיא בגד משי ומבהקת, ואם היא נעשית ככברה קרעים-קרעים בכמה מקומות והעור מציץ בהם, מה איכפת לנו, ולמאי נפקא מינה? מי פתי יעמד ויסתכל בזה? ולא יהא זה כ"פיאעטס" - במה גרע כחו של עור־הגוף מעקבות מגולין, וכי תפוח־עקבו של אדם לאו עור ובשר הוא? פת קיבר ותבשיל של גריסין למי שיש לו - סעודה מספקת וטו־ בה היא, ואין צורך לומר "חלה" של סולת נקיה עם צלי "רוסילפלייש" בערב־שבת, למי שזוכה לכך, זהו ודאי מאכל מלכים, שאין בעולם יפה ממנו. וכשאתה עומד לפניהם ומספר, למשל, בשאר מטעמים ומיני מזונות, מלבד דגים ורוטב וצלי־קדירה ולפת, הרי דבריך נראים להם תמוהים ומשונים, וכל אחד מלגלג ואומר בדברי־ חידודין כאלו אתה שוטה ומשטה בהם בדברי־הבאי - עורבא פרח, שכוי פרח באויר והטיל ביצה! חרוב שניטל לברכה בחמשה עשר בשבט, זהו אצלם המשובח בפירות הארץ, שאין כיוצא בו. כיון שרואים אותו - זכר ארץ־ ישראל לפניהם בא, מסתכלים ומסתכלים בו ונאנחים, עיניהם ליה ואומרים: הוי, ותוליכנו, אבינו אב הרחמן, קוממיות - קוממיות בכל דקדוקיה וכונותיה, לארצנו - שהחרובין מאכל עזים שם... ומעשה אדם מישראל, שהביא פעם אחת למקומנו תמר, ויהי לפלא, והיו כל בני העיר, למקטנם ועד גדולם, רצים לראותו. נטלו את החומש והראו בו באצבע, שהתמר, תמר זה, כתוב בתורה! אטו מילתא זוטרתא היא, זה התמר הרי הוא מארץ־ ישראל!... הביטו לו - וארץ־ישראל נצנצה במחזה לנגד פניהם: הנה עוברים את הירדן! הנה מערת המכפלה! הנה קבר רחל אמנו! הנה כותל־מערבי! הנה טובלים ושולקים ביצים בחמי־טבריא! הנה עולים על הר־הזיתים, אוכלים חרובים ותמרים עד בלי די, ונותנים לתוך הכלים מלא חפנים מעפר הארץ!... אוי, אוי, היו נאנחים,

וַיְהִי הַיּוֹם וַיִּשְׁכַּב שְׁלֹמֹה תַּחַת תְּאֵנָה בְגַנּוֹ, לָנוּם אֶת־תְּנוּמֵת הַצְּהֲרַיִם, וֹשְׁנֵי שׁוֹמְרֵי רֹאשׁוֹ עוֹמְדִים עָלֶיו דּוּמֶם מְרַאֲשׁוֹתִיו וּמְנַפְנְפִים בִּמְנִיפוֹת,לְהָשִׁיב מֵעָלָיו אֶת־הַזְּבוּבִים. וַיְהִי אַדְ נָאֶחְזוּ שְׁמוּרוֹת עִינִי הַמֶּלֶדְ וַתַּעֲבֹר דְּבוֹרָה מְטַנָּה מְשׁוֹטֶטֶת, וְהִיא לֹא הִשְׁגִּיחָה בַּמְנִיפוֹת, וַתָּרֵד וַתִּשֵׁב עַל אַף הַמֶּלֶךְ וַתַּעַקְצֵהוּ. וַיִּיקַץ שְׁלֹמֹה וַיִּתַר מִמְּקוֹמוֹ. וַיְבַקֵּשׁ שְׁלֹמֹה וַיִּדְע אֶת־אֲשֶׁר נוֹ, וַיִּחַר אַפּוֹ. כִּי חַד הַכְּאֵב מְאֹד - כְּפִי הַמַּאֲכֶלֶת! וְנֵם אַפּוֹ בָצֵק וַיָּאְדֵּם כְּרְמוֹן. וַיְבַקֵּשׁ שְׁלֹמֹה וַיַּדְע אֶת־בְּע הָבֹּין וְנָבְשְׁה לוֹ, וַיִּחַר אַפּוֹ. כִּי חַד הַכְּאֵב מְאֹד - כְּפִי הַמַּאֲכֶלֶת! וְנָבְיּשְׁה לוֹ, וַיִּחַר אַפּוֹ, וַיְּמַשְׁשׁ – וְאִינֶנְה, כִּי עַד כֹּה ועַד כֹּה וְהַפּוֹחֶזֶת נִמְלְטָה עַל נַבְּשָּׁה וַתְּעָלֵם. וְאַף הַמֶּלֶדְ עוֹדֶנוּ תּוֹפֵח וְצָבֶה מֵרָגַע לְרָגַע, וַיִּבְּרץ לָרֹב, עַד הֵיוֹתוֹ כְקִשׁוֹא. וַיִּזְעֵף לֵב הַמֶּלֶדְ בְּקְרְבּוֹ וְכָל־פְּנְיוֹ הָפְּכוּ

אָז יְצֵּנֶה הַמֶּלֶךְ בַּחֲמָתוֹ לְהַבְּהִיל אָלָיו אֶת־כָּל־הַדְּבוֹרִים וְאֶת־כָּל־הַצְּרָעִים וְאֶת־כָּל־הַגּּזִים וְאֶת־כָּל־הַגַּלּיהַ וְאֶת־כָּל־הַבּּקוֹת הְהַדְּקוֹת וְהַדָּקוֹת מְן הַדַּקוֹת אֲשֶר בְּגֵּנוֹ וּאֲשֶר בְּכָל־סְבִיבוֹתָיו, הַקְּרוֹבִים וְהָרְחוֹקִים. נַיֶּהְרוֹּ מִקְּגִּיהֶם וּמְכּוְרוֹתִיהֶם כָּל־הַדְּבוֹרִים וְכָּל־הַצְּרָעִים וְכָּל־הַיַּתוּשִׁים וְכָּל־יֻמֶר בְּגִי הַזַּמְזוּמִים לְמִיגִיהֶם, וַיִּנְהְרוּ מִשְּרָהוּ מְמָרוֹב וּמֵרְחוֹק, וַיִּרְדוּ אֶל הַמֶּלֶךְ מַחֲנוֹת מַחֲנוֹת, הַמוֹנִים הְמוֹנִים, כְּכוֹרְבֵי הַשְּׁמִים לְרֹב, מֵלְכָּה מִצְּלָה וּנְחִילָה, מַחֲנָה מַחֲנָה וּנְגִידוֹ, וְכָלֶם בְּהוּלִים, וְכָלֶם הוֹמִים, וְכָלֶם מְזַמְזְמִים, וְכָלֶם שׁוֹקְקִים, מִשְׁתָּאִים לְּדַצַּת: מָה הַדָּבְרִ? מַה־זְּ־זֶה וְעַל מַה־זְּ־זֶה?

וָהַמֶּלֶדְ בַּחֲרוֹת אַפּוֹ רָקַע בְּרֶגֶל וַיִּקְרָא:

"הַס!"

וְדִמְמַת אֱלֹהִים נָפְלָה פִּתְאֹם בְּכָל־הַמַחֲנוֹת. אֵין נוֹדֵד כָּנָף וּמְזַמְזֵם. אָז הִכִּירוּ וַיֵּדְעוּ כֻלָּם כִּי אָכֵן גָּדוֹל וְעָצוּם הָאַף, עַצוּם וְרַב עַד מִאֹד.

וְאַף הַמֶּלֶךְ פָּשָׁה בִּינָתַים הוֹסֵף וּפָשֹׁה וַיְהִי כְּנֹאד מְמֻלֶּא עַד שֹׁפָתוֹ חַדוּדֵי זְכוּכִית וּמְחָטִים דַּקִּים וְלוֹהֲטִים הַבּּוֹקְעִים לָצֵאת. וַיִּצְעַק הַמֶּלֶךְ בִּכְאֵבוֹ וּבַחֲמַת אַפּוֹ הַבּוֹער:

״מִי בָכֶם בֶּן הַבְּלִיַעל אוֹ בַּת נַעֲוַת הִמַּרְדּוּת אֲשֶׁר מְלָאוֹ לְבּוֹ, אוֹ מְלָאָה לִבָּהּ, לַעֲשׁוֹת לַמֶּלֶךְ כֹּהּ!״

וּבֶאֶמוֹר הַמֶּלֶךְ ״כֹּה!״ וַיַּגַּע בֹּהֶן יָדוֹ אֶל הַנֹּאד, כְּמַרְאֶה בְאֶצְבַּע: רְאוּ, מָה עוַלַלְתֶּם לַמֶּלֶךְ!

וְצֵד הֶם מְזַמְזְמִים חֶרֶש וּדְבוֹרָה קְטַנָּה הִתְנַשְּׁאָה מִקֶּרֶב הַמַּחֲנֶה, וַתִּישֵׁר וַתָּצֶף צֵד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַתַּצְמֹד וַתֹּאמֵר: "הִנְנִי בְיָדְךָּ, אֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ! אָנֹכִי הַחוֹטֵאת!"

״אַתְּוּ! - נָהַם שְׁלֹמֹה כַכְּפִיר וְאַפּוֹ כְּלַפִּיד יִבְעָר - עַל אַף הַמֶּלֶדְּוּ וְלֹא יָגֹרְתְּ מִפְּנֵי הָאַף!״

״אַל בְּאַף, אֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ! חָלִיָלה לְבַת אֲמָתְךְּ מִפְּגֹּעַ בְּזָדוֹן בְּאַף מְשִׁיחַ יְיָ, כִּי רַק מֵאְנֶּלֶת וִּמִבְּלִי דַעַת. וַאֲנִי דְבוֹרָה קְטַנָּה וְרַכָּה, יָמֵי מִסְפָּר, וּסְכָלָה, סְכָלָה אֲנִי מְאֹד. לֹא לָמַדְתִּי עוֹד דַּעַת לְהַבְּחִין בִּין אַף לְפֶרַח וּבִּין אַף לְאַף. וְאַף כִּי אַף אֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ, אֲשֶׁר רֵיחַ לו כְּשׁוֹשָׁן וּמַרְאֵה לוֹ כְּתַפּוּחַ. הֲתָחָשֵׁב לִדְבוֹרָה בַּת לֹא בִּינוֹת לְחַשָּׁאת, אִם בְּשׁוּטָהּ אַחֲרֵי עִינֶיהָ חָמְדָה רָגַע אֶחָד בְּלִבָּהּ אַף נֶהְדָּר וּמְפֹּאָר כָּזֶה, וַתַּעֵט אֵלָיו לָמֹץ מִמֶּנוּ קֹרֶט צוּף?״

בְּחֹמֶץ פְּנֵי הַמֶּלֶךְ נִגְלוּ כֹּה וָכֹה שְׁנַיִם שְׁלֹשָׁה צִּחְצוּחֵי דְבַש וַחֲצִי רָגַע נִדְמָה כִּי בְאֶחָד מִן הַקְּמָטִים הַדַּקִים אֲשֶׁר מִסְּבִיב לְזָוִיוֹת שְׁפָתִיו כְּאִלוּ חָתְרָה לַעֲלוֹת גַּם בַּת־בַּת־שְׁחוֹק כָּל־שֶׁהִיא. אֵין זֹאת כִּי אִם יַשְׁרָה בַּת־הַדְּבוֹרָה הֶחָרוּצָה בְּעִינֵי הַמֶּלֶךְ. וְאוּלָם הַמֶּלֶךְ זָכַר כְּרָגַע אֶת־עֵזוּז אַפּוֹ וַיִּרְאַם בְּנֵיו וַיֹּאמֵר:

״וֹמֵה בְפִידְ עוֹד, הַפּוֹחֶזֶת! רוֹאֶה אֲנִי כִּי שְׂפָתֵךְ אִתָּךְ. אֵין זֹאת כִּי אִם לָקַחַתְּ אֶת־לְשׁוֹנֵךְ מִזְּקֶנְתֵּךְ אֵשֶׁת לַפִּידוֹת, מְנוֹחָתָה כָּבוֹד.״

וְהַדְבוֹרָה הוֹסִיפָה אֹמֶץ וַתְּדַבּר:

״ְלוּ יְהִי כִּי חָטָאתִי, הַאֵּין תִּפְאֶרֶת מְלָכִים נְשֹׁא פֶשַׁע? תִּקְטַן וְתִּצְעַר נָא אֵפוֹא הַיּוֹם הַזֶּה בְּעִינֵי הַמֶּלֶךְ גַּם חַטַּאת בַת אֲמָתְךְּ הַדֵּלָה כְּקְטֹן שִּׁכְלָה וְכְצְעֹר יָמֶיהָ וְהַאֲרַכְתָּ לָהּ אֶת־אַפְּךְּ אַךְ הַפּעם. וּמִי יוֹדֵע אִם לֹא יָבֹא יוֹם וּמָצָא אֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ הַפֶּץ וּמוֹעִיל גַּם בִּקְטַנַּת אֶרֶץ כָּמוֹנִי וַהֲשִׁיבוֹתִי גְמוֹל לַאֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ.״

הַדְּבָּרִים הָאֵלֶּה הַצְּהִילוּ כֹה אֶת־לֵב הַמֶּלֶדְ עַד כִּי סָרָה כִמְעַט מֵעָלָיו כל־רוּחוֹ הַרָעָה, וּבְתִתּוֹ קוֹלוֹ בִּשְּׁחוֹק עַנָה וַיֹּאמֵר:

"אָי עַזַּת מֵצַח! הָבָּדְ יִמְצָא הַמֶּלֶדְ חֵפֶּץ וּמוֹעִיל! אָם אַתְּ תִּגְמְלִי לוֹ! נוּסִי כְרָגַע, וְאָם אַיִּן..."

עוד הַדָּבָר בְּפִי הַמֶּלֶדְ וְהַדְּבוֹרָה הַקְּטַנָּה פַּרְשָׁה כְּנַפַיִם וְאֵינֵנָה.

וְאוּלֶם הַמֶּלֶךְ כַּאֲשֶׁר הַחֵל לִצְחוֹק, צָחוֹק צָחַק עַד אֵין כֹּחַ, וַיּתְנוֹדֵד כְּלוּלֶב בְּיֵד מְנַעְנְעוֹ מֵרֹב צְחוֹק, וּבְתִתּוֹ יָדָיו עַל חֲלֶצֵיו קָרָא:

״הוֹי, הוֹי, סַמְּכוּנִי בָּאֲשִׁישׁוֹת! רַפְּדוּנִי בַּתַּפּוּחִים! הַשְּׁמֵעְתֶּם! הִיא תָּשִׁיב גְּמוּל לַמֶּלֶדְ!...״

וּכְטוֹב לֵב הַמֶּלֶךְ בִּצְחוֹקוֹ, וַיּשָּׂא גַּם לְכָל־הַדְּבוֹרִים בַּעֲבוּר הַדְּבוֹרָה הַקְּטַנָּה בַּת הַחַיִּל וַיְשַלְּחֵן מֵעָלָיו בְּשָׁלוֹם. וְהַמֶּלֶךְ מָרַח בַּצְצַת הָרוֹפְאִים עַל אַפּוֹ אֶת־אֲשֶׁר מָרַח, וַיִּרְמֵא, וַיָּשֶׁב אַפּוֹ וַיְהִי כְּבָרְאשׁוֹנָה. וּבְרֹב הַיָּמִים וְלֹא זָכֵר הַמֶּלֶךְ אֶת־בַּת הַדְּבוֹרִים וַיִּשְׁכָּחָנָה.